

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Tullingsgate 2
Postboks 277 Oslo Sentrum
NO-0103 Oslo, Norway

Tlf: +47 22 40 40 40
hovedkontor@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no

Referanse:
56/18-321

Dato:
22.06.2018

Høring - Rapport frå Statens vegvesen ("Fra sams og samling") om konsekvensar ved overføring av fylkesvegadministrasjon frå Statens vegvesen til fylkeskommunane 1.1.2020

Vi viser til høringsnotat av 16.5.2018 om ovennevnte. Trygg Trafikk legger til grunn at Stortingets vedtak om at regional vegadministrasjon skal overføres fra Statens vegvesen til regionalt folkevalgt nivå står fast. Vår uttalelse er videre avgrenset til forhold relevante for trafikksikkerhet.

Hovedbudskap

Norge har i dag færrest omkomne og hardt skadde personer i vegtrafikken i Europa, og sannsynligvis i hele verden. De gledelige resultatene har ikke kommet av selv, men er en følge av målrettet, systematisk og kunnskapsbasert innsats gjennom flere tiår. Statens vegvesen har hatt - og har - en nøkkelrolle som sektoransvarlig, i tett samarbeid med andre nasjonale, regionale og lokale myndigheter, organisasjoner og privat sektor. Det er av avgjørende betydning at den norske samarbeidsmodellen videreføres og videreutvikles, bl.a. gjennom arbeidet med nasjonale tiltaksplaner.

Trygg Trafikk stiller derfor spørsmål om den planlagte oppgaveoverføringen fra Statens vegvesen til fylkeskommunene får uheldige konsekvenser for trafikksikkerhetsarbeidet i Norge samlet sett. Vi legger til grunn at fylkeskommunene allerede i dag er en meget viktig aktør i trafikksikkerhetsarbeidet, både som veieier, arbeidsgiver og eier av videregående skole. Fylkeskommunene har videre ansvar for å tilråde og samordne tiltak på regionalt nivå. Dette arbeidet er i dag – og må fortsatt være – organisert gjennom et trafikksikkerhetsutvalg bestående av fylkespolitikere, samt rådgivende medlemmer fra (minimum) fylkeskommunen, Statens vegvesen politiet og Trygg Trafikk. Vi forutsetter også at fylkeskommunene er like opptatt av å arbeide mot *nullvisjonen* som det Statens vegvesen er.

Likevel er vi bekymret for at en konsekvens av oppgaveoverføringen kan bli svakere samordning av - og redusert kvalitet på - trafikksikkerhetsarbeidet for landet som helhet. Vi vil derfor på det sterkeste anbefale at det kompenseres for denne risikoen gjennom:

1. Videreføring av det nasjonale kompetansemiljøet i Statens vegvesen
2. Innføring av samordningsplikt for fylkeskommunene
3. Innføring av nasjonale minstestandarder for fylkesveinettet
4. Utvidelse av Vegtilsynets ansvar til å inkludere fylkesveinettet

1. Videreføring av det nasjonale kompetansemiljøet i Statens vegvesen

Statens vegvesen besitter i dag et meget kompetent fagmiljø med både bredde- og spisskompetanse om trafikksikkerhet knyttet til både veg, trafikant og kjøretøysområdet. Arbeidet innebærer innhenting og analyse av pålitelige ulykkesdata, utarbeidelse og forvaltning av faglig godt forankrede vegnormaler, veiledere og felles nasjonale metoder, samt forskings- og utviklingsarbeid. Denne kunnskapen har utvilsomt kommet alle trafikksikkerhetsaktørene, herunder fylkeskommunene, til gode og er sannsynligvis en viktig årsak til den positive ulykkesutviklingen vi har opplevd i Norge.

Det er ikke realistisk å se for seg at hver og en fylkeskommune vil kunne ha et tilsvarende kompetansemiljø. Trygg Trafikk vil derfor sterkt understreke at det nasjonale kompetansemiljøet i Statens vegvesen må videreføres som del av sektoransvaret. Dermed haster det med å utforme nye måter for samarbeid og deling av kunnskap med - og mellom - fylkeskommunene.

2. Innføring av samordningsplikt for fylkeskommunene – ny § 40a i vegtrafikkloven?

Stortingsmelding nr. 40 (2016-2017) *Trafikksikkerhetsarbeidet – samordning og organisering* fremhever bedre samordning som selve nøkkelen til fortsatt positiv ulykkesutvikling i Norge. Den planlagte omorganiseringen utfordrer dette, og det uroer oss.

Den styringslinjen som i dag går fra Samferdselsdepartementet til Statens vegvesen vil ersattes av en styringslinje fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til fylkeskommunene, herunder kommunalt selvstyre. Omorganiseringen innebærer en betydelig risiko for økte forskjeller og ulike prioriteringer i trafikksikkerhetsarbeidet på fylkesveinettet.

Trygg Trafikk foreslår derfor at det innføres en plikt for fylkeskommunene til å samorde seg, f.eks. en ny Vegtrafikklovens § 40 a. I tillegg må det etableres gode møteplasser som muliggjør god samordning og kunnskapsoverføring mellom fylkeskommunene og det nasjonale kompetansemiljøet (jf. pkt. 1).

3. Innføring av nasjonale minstestandarder for fylkesveinettet

Tilstandsrapporter¹ dokumenterer at store deler av fylkesveinettet forfaller og at sikkerhetsstandarden er lav på mange veistrekninger. Dette kommer til syne gjennom bl.a. farlige kurver og veikryss, smal veibredde, hullete, nedslitt og sporete veidekke, manglende midtdeler eller forsterket midtlinje, busker, trær o.l. som sperrer for sikten og rasfare.

Vi har i dag en situasjon der den gjennomsnittlige risikoen for å bli drept eller hardt i trafikken er ca 67 prosent høyere på fylkesveinettet og ca 30 prosent høyere på det kommunale veinettet enn på riksveinettet² (per km)³. Dette er en uakseptabel situasjon, som krever en nasjonal løsning, dersom vi skal komme nærmere nullvisjonen.

Trygg Trafikk mener at fylkeskommunene må tilføres tilstrekkelige rammer til å ruste opp fylkesveinettet, men også at de selv må prioritere dette arbeidet. Det bør derfor innføres nasjonale minstestandarder for fylkesveinettet, som forhindrer at trafikksikkerhet nedprioriteres av økonomiske hensyn.

4. Utvidelse av Vegtilsynets ansvar til å inkludere fylkesveinettet

Vegtilsynet, nå underlagt Samferdselsdepartementet, fører tilsyn med at Statens vegvesen og Nye veier AS fører tilsyn med at kravene til sikkerhet på riksveinettet er ivaretatt. Trygg Trafikk mener at Vegtilsynets ansvaret må utvides til også å gjelde fylkesveinettet.

Forslaget må ses i sammenheng med våre forslag om innføring av samordningsplikt for fylkeskommunene (jf. pkt. 2) og nasjonale minstestandarder for fylkesveinettet (jf. pkt.3).

Med vennlig hilsen
Trygg Trafikk

Jan Johansen
Direktør

Miriam Kvanvik
Seniorrådgiver myndighetskontakt

¹ Opplysningsrådet for veitrafikken: Kvaliteten på det norske veinettet (2016)

³ Presentasjon fra Statens vegvesen, Resultatkonferansen 2018